

Отъ полученитѣ сведения се опредѣли кои стоки и въ какви количества сж купили и продали земеделскитѣ стопанства презъ анкетната 1933/1934 година и какви суми съответно сж разходвали или получили за тѣхъ.

Ценитѣ, които бѣха използвани за изчисляването на общитѣ индекси на продажнитѣ и купувни цени и на паричнитѣ приходи и разходи сж съответно:

за паричния приходъ — ценитѣ на производителитѣ (за зърненитѣ храни, слънчогледа и тютюна) и ценитѣ на дребно (за произведенията на животновъдството);

за паричния разходъ — по начало — ценитѣ на дребно, а за нѣкои стоки, за които липсваха такива цени, ценитѣ на едро (вижъ и забележката къмъ табл. 2 на приложението).

Въ по-нататъшното изложение първитѣ цени ще наричаме продажни, а вторитѣ — купувни*)

I. Продажни и купувни цени и несъответствието въ измѣненіето на ценитѣ на земеделскитѣ и индустриалнитѣ произведения

Продажни цени. — Единъ отъ факторитѣ опредѣлящъ паричнитѣ приходи на отдѣлнитѣ категории стопанства е движението на ценитѣ, по които тѣ продаватъ своитѣ произведения. Отдѣлнитѣ категории стопанства изнасятъ на пазаря отчасти различни стоки, отчасти еднакви стоки, но въ различни количества. Така напр., зърнени храни продаватъ само зърнопроизводителнитѣ стопанства съ излишъкъ и отчасти и самозадоволяващитѣ се стопанства, а продукти на животновъдството (включително птицевъдството) се продаватъ отъ всички категории стопанства, но въ различни количества. Обаче, докато продажбитѣ на нѣкои продукти на животновъдството за тютюнопроизводителнитѣ стопанства обикновено нѣматъ никакво значение за тѣхния париченъ приходъ, за скотовъднитѣ стопанства тѣ сж единственитѣ стоки, които тѣзи стопанства изнасятъ на пазаря. Зърнопроизводителнитѣ стопанства съ излишъкъ продаватъ освенъ зърнени храни, фий и слънчогледъ още и продукти на животновъдството. При това, тѣ продаватъ срѣдно повече животни и яйца и много по-малко млѣко, отколкото скотовъднитѣ стопанства. Продуктитѣ на животновъдството сж единственитѣ стоки, които продаватъ и зърнопроизводителнитѣ стопанства

*) Върху методологията на изчисляването на индекситѣ на ценитѣ въобще, ср. проф. д-ръ С. Загоровъ — Теория на индекснитѣ числа за общото движение на ценитѣ, София 1929, а на индекситѣ на ценитѣ на земеделскитѣ и индустриални произведения: проф. д-ръ К. Бобчевъ. — Несъответствието между ценитѣ на земеделскитѣ и индустриалнитѣ произведения (отпечатъкъ отъ Списанието на икономическото дружество год. XXXIII, кн. 4) и Nombres — indices des prix des produits agricoles et autres nombres — indices des prix interessants l'agriculture. Roma 1930.

съ недостигъ, но при тѣхъ липсва млѣкото (ср. и таблица 3 на приложението).

Колкото и да е разнообразно движението на ценитѣ на отдѣлнитѣ земеделски произведения все пакъ ясно се очертаватъ следнитѣ общи положения за последното десетилѣтие (ср. таблица 1 отъ приложението):

1) Годинитѣ 1927 и 1928 сж най-благоприятни за произведенията на полевъдството, 1928 и 1929 — за произведенията на животновъдството;

2) Презъ 1929 год. за първитѣ и презъ 1930 год. за вторитѣ настѣпва всеобщо спадане на ценитѣ;

3) Презъ 1930 год., съответно презъ 1931 и 1932 год., последва сгромолясане на ценитѣ — ценитѣ на растителнитѣ продукти спаднаха на едно ниво два пѣти по-ниско отъ нивото на петолѣтието 1925—29 год.;

4) Ценитѣ на произведенията на животновъдството сж спаднали изобщо по-слабо, отколкото ценитѣ на произведенията на полевъдството.

5) Най-ниско ниво сж достигнали растителнитѣ продукти въ 1933 год., а животинскитѣ — презъ 1934 г.;

6) Вследствие на повишението на ценитѣ на растителнитѣ продукти презъ 1934 г. и спадането на ценитѣ на животинскитѣ продукти презъ сжщата година, нивото на всички продажни цени се изравни и ценитѣ на отдѣлнитѣ продукти се групиратъ около едно ново общо ниво, което е около два пѣти по-ниско отъ нивото за петолѣтието 1925—29 г.

Като се взематъ за постоянни количествата на произведенията, които стопанствата сж продали презъ анкетната 1933—34 г., получаватъ се следнитѣ

Индекси на продажнитѣ цени за отдѣлнитѣ категории стопанства

Indices des prix de vente pour les différentes catégories d'exploitations agricoles

Години Années	Стопанства — Exploitations agricoles				
	Тютюно-производителни Pour production de tabac	Скотовъдни Pour élevage	Зърнопроизводителни Pour production de céréales		
			съ излишъкъ avec excédent	самозадоволяващи се exploitations se suffisant à elles-mêmes	съ недостигъ avec déficit
1925—29	100	100	100	100	100
1925	71	97	99	100	104
1926	57	99	98	99	99
1927	92	98	104	99	95
1928	149	100	106	101	100
1929	131	106	98	102	101
1930	90	88	56	79	86
1931	51	72	52	65	75
1932	41	64	45	53	62
1933	38	55	37	45	56
1934	50	51	52	46	49

Докато индексътъ за зърнопроизводителнитѣ стопанства още презъ 1930 г. спада съответно съ 44, 21 и 14 на сто подъ нивото отъ 1925—29 г., индексътъ за тютюнопроизводителнитѣ стопанства спада силно въ 1930 г. въ